

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๒๐
วันอังคาร ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

ในการประชุมวันนี้ ที่ประชุมได้พิจารณาหลักการที่สมควรบัญญัติไว้ใน “หมวดศาลรัฐธรรมนูญ และองค์กรอิสระ” ของร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญได้จัดทำขึ้นตามแนวทางที่ได้รับมอบหมาย สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. เห็นควรกำหนดหลักการในบททั่วไปให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นให้มีความเป็นอิสระเพื่อดำเนินการหรือตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้เป็นไปโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย โดยได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ไว้ด้วยว่าการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระต้องมีความเที่ยงธรรมและปราศจากอคติในการใช้ดุลพินิจ รวมทั้งการทำงานขององค์กรอิสระจะต้องบูรณาการร่วมกันให้เป็นระบบ รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ สำหรับจะดำเนินการอย่างไรให้ไปพิจารณาต่อไปในส่วนของอำนาจหน้าที่ของแต่ละองค์กรว่าจะมีวิธีการดำเนินการอย่างไรเพื่อให้ไม่กระทบต่อความเป็นอิสระ ทั้งนี้ ในส่วนของการใช้ถ้อยคำว่า “องค์กรอิสระ” กับ “องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ” นั้น เห็นว่า การกำหนดใช้ถ้อยคำว่า “องค์กรอิสระ” ในร่างรัฐธรรมนูญนั้นมีความหมายเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว

๒. เห็นควรกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามทั่วไปของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งในศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระโดยใช้แนวทางการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สำหรับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเฉพาะของแต่ละองค์กรอิสระจะนำไปพิจารณากำหนดในบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องของแต่ละองค์กรต่อไป

๓. การสรรหาผู้ที่จะดำรงตำแหน่งในศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระนั้น เห็นควรให้มีคณะกรรมการสรรหาที่ประกอบด้วยประธานศาลฎีกาเป็นประธานกรรมการ ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ตุลาการศาลปกครองสูงสุดและบุคคลซึ่งศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระแต่งตั้งองค์กรละหนึ่งคนเป็นกรรมการ สำหรับรายละเอียดของหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในสรรหาจะไปกำหนดในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระนั้นๆ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการสรรหาต้องพิจารณาถึงจริยธรรมของผู้เข้ารับการสรรหาประกอบด้วย

๔. กำหนดให้วุฒิสภาต้องให้ความเห็นชอบผู้ซึ่งได้รับกาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ โดยต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และให้ประธานวุฒิสภานำความขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งและให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกรายใด เห็นควรกำหนดให้คณะกรรมการสรรหาจะต้องดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกบุคคลใหม่แล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป

๕. สำหรับการกำหนดเรื่องจริยธรรมของบุคคลดังกล่าว เห็นควรกำหนดเป็นหลักการให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระจะต้องร่วมกันกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมและประกาศในราชกิจจานุเบกษาและผู้ดำรงตำแหน่งในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระต้องพ้นจากตำแหน่งเมื่อกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมที่มีลักษณะร้ายแรงด้วย ทั้งนี้ เห็นควรกำหนดเป็นหลักการให้นำมาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าวใช้บังคับกับผู้ว่าการในองค์กรอิสระ คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาด้วย

๖. ประเด็นการกำหนดให้ประธานกรรมการขององค์กรอิสระเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยองค์กรอิสระและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอิสระนั้น เห็นควรให้รอการพิจารณาในประเด็นนี้ไว้ก่อน โดยให้นำไปพิจารณาร่วมกับเรื่องการตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ

๗. ประเด็นการกำหนดให้หน่วยธุรการขององค์กรอิสระที่รัฐธรรมนูญในอดีตได้กำหนดให้มีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ รวมทั้งองค์กรอิสระทุกแห่งต้องจัดให้มีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานโดยคณะกรรมการประเมินผลซึ่งเป็นบุคคลภายนอกองค์กรด้วยนั้น เห็นว่าการวัตถุประสงค์ในการกำหนดให้หน่วยธุรการมีความเป็นอิสระนั้นมุ่งหมายให้หน่วยธุรการมีความเป็นอิสระในการดำเนินการ แต่ต้องอยู่ภายใต้การกำกับขององค์กรอิสระ อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาหลายฝ่ายมีความเข้าใจว่าความเป็นอิสระของหน่วยธุรการนั้นหมายถึงรวมถึงการไม่อยู่ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการขององค์กรอิสระซึ่งได้ส่งผลให้เกิดกรณีความขัดแย้งระหว่างผู้บริหารหน่วยธุรการกับคณะกรรมการองค์กรอิสระ กรณีจึงจำเป็นต้องกำหนดเป็นหลักการในร่างรัฐธรรมนูญให้หน่วยธุรการต้องดำเนินงานเพื่อรองรับคณะกรรมการขององค์กรอิสระเพิ่มเติมด้วย สำหรับคณะกรรมการประเมินผลนั้นเป็นกรณีที่น่าจะนำไปกำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ในขั้นนี้จึงเห็นควรให้รอการพิจารณาในประเด็นนี้ไว้ก่อน

๘. เห็นควรเพิ่มเติมเป็นหลักการในแนวนโยบายพื้นฐานของรัฐ โดยในการคุ้มครองพระพุทธรูปอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน ให้มีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธรูปในทุกรูปแบบไว้ด้วย รวมทั้งกำหนดให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าวด้วยเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไป

นางสาวดวงจิตร์ ก่อเจริญวัฒน์
วิทยากรเชี่ยวชาญ
ผู้สรุปผลการประชุม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง
เลขานุการกรรมการ คนที่สอง
ผู้ตรวจทาน